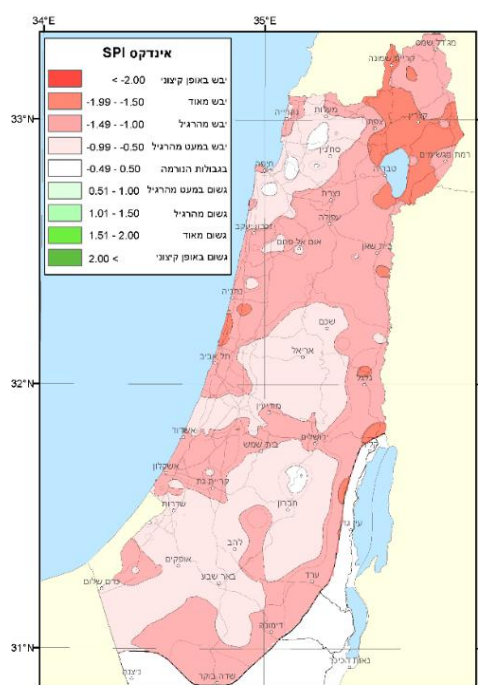

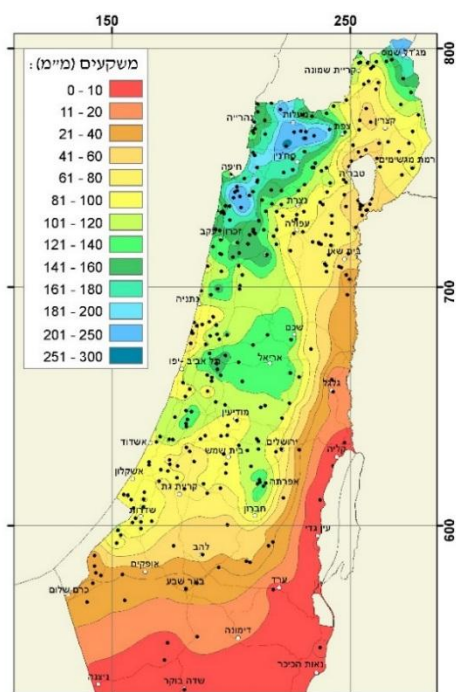
עד כמה יבש? – השירות המטאורולוגי מפרסם מפת מדד בצורת

ינואר החל עם גשם רב, אך חודש דצמבר הסתיים כחודש יבש מהרגיל וברוב האזורים היתה זה תחילת עונת הגשם היבשה ביותר מאז סוף 1999.

הגישה המקובלת בעולם המטאורולוגי להצגת היובש הזה היא באמצעות "מדד בצורת" - SPI (Standardized Precipitation Index). לראשונה מציג השירות המטאורולוגי את המדד, המתייחס לשלושת החודשים אוקטובר-נובמבר-דצמבר, כמפה המאפשרת לראות עד כמה גרעון המשקעים היה משמעותי באזורי הארץ השונים. מעתה תפורסם המפה במהלך עונת הגשם בתחילת כל חודש (עבור שלושת החודשים שקדמו לו, SPI-3):

אינדקס SPI לתקופה אוקטובר עד דצמבר 2017

כמות הגשם המצטברת (מ"מ) מספטמבר עד דצמבר 2017

מדד ה-SPI מבוסס על כמויות הגשם בלבד ומתאר את חריגות גירעון המשקעים (או את עודף המשקעים) בטווחי זמן שונים ביחס לאקלים המקומי. הוא מאפשר להשוות את עצמת הבצורת המטאורולוגית בין מקומות שונים במרחב - אשר להם כמויות משקעים אחרות ומידת השתנות אחרת בין שנה לשנה. מדד שלילי מעיד על משקעים פחותים מהרגיל, מדד חיובי מעיד על משקעים מרובים מהרגיל. כל ערך מבטא את מספר "סטיות התקן" מהערך המרכזי ("הציון") ולכן מבטא גם את ההסתברות למצב הזה: ככל שהערך המוחלט של המדד גדול יותר, הסטייה מכמות המשקעים הרגילה חריגה יותר; מדד שבין 1 ל -1 מתאר משקעים בגבולות הנורמה. גודל גירעון (או עודף) המשקעים מתבטא במפה בצבע - צבע בהיר: מצב שכיח יותר, צבע כהה: מצב נדיר יותר.

לצורך חישוב מדד ה-SPI נותחו סדרות בנות 65 שנה של מדידות משקעים באזורי הארץ השונים והותאמה להם פונקציית התפלגות מתמטית המתארת את הסבירות לקבלת ערכים שונים בעונת שנה זו. משקעי אוקטובר-דצמבר נבחנו מול התפלגות זו וכך נקבעת מידת חריגותם. שלושת החודשים היבשים מהרגיל בסוף 2017 גרמו לגיוני הוורוד והאדום – המתארים אינדקס שלילי - לשלוט במפה. ניתן לראות כי בצפון מזרח הארץ (סביב הכינרת) הסטייה מהרגיל הייתה גדולה יותר והמצב שם מוגדר "יבש מאד" (הגוון האדום הכהה יותר במפה).

באזור זה נמדדו רק 40-60 מ"מ ולכן התקבלו ערכי SPI שבין 1.5- לבין 1.9- : ערכים המייצגים כמות משקעים המתקבלת בממוצע בשכיחות של 3-7% ("תקופת חזרה" של כ 20 שנה). לעומת זאת בגליל המערבי, נמדדו כמויות של 180-250 מ"מ ולפיכך ניתן לראות כי ערכי ה SPI קרובים יותר לאפס, כלומר מצב כזה שכיח ("תקופת חזרה" של כ-3 שנים) .

הערה: כמות המשקעים נמדדת בחלק ניכר מהתחנות ע"י מתנדבים המבצעים מדידה מדי יום בשעה 08:00 בבוקר. לפיכך, הכמות היממתית בחישובים אלו אינה על פי יממה קלנדרית אלא על פי "יממת גשם" שבין 08:00 ל 08:00 ביום המחרת. היות והלילה שבין ה 31/12 לבין ה 1/1 היה לילה גשום השנה, הוא השפיע על מיתון אינדקס הבצורת באזורים שונים בגליל, במישור החוף הצפוני, בכרמל וברמות מנשה.

להרחבה ופרטים נוספים, ניתן לפנות לד"ר נועם חלפון בכתובת המייל: halfonno@ims.gov.il ו/או בטלפון:

03-9403108